

Sukces akcji „Kocham Rypin”

Dzięki hojności mieszkańców Rypina udało się wyremontować dwa zabytkowe nagrobki na rypińskim cmentarzu, a kolejnych 30 będzie poddanych konserwacji

W ciągu dwóch zimnych lutowych dni 30 wolontariuszy zbierało pieniądze na odnawianie starych rypińskich nagrobków. Była to pierwsza flagowa akcja nowo powstałej Fundacji Ziemia Dobrzyńska. Organizacja działa zaledwie kilka miesięcy, a już ma się czym pochwalić. Podczas lutowej kwesty udało się zebrać ponad 4 tys. zł. Już można oglądać efekty całego przedsięwzięcia. W czwartek poświęcone zostaną dwa nagrobki, które udało się wyremontować za zebrane pieniądze. Pierwszy z nich to pomnik Kazimierza Gorczyńskiego, drugi zaś Władysława Żochowskiego.

– Obie te postacie są bardzo zasłużone dla miasta, Kazimierz Gorczyński był pierwszym starostą rypińskim, Władysław Żochowski – prezesem Banku Spółdzielczego i wielkim społecznikiem – mówi Andrzej Szalkowski z Fundacji Ziemia Dobrzyńska. – Obaj nie założyli rodzin, ale prowadzili bardzo otwarte domy. O domu pana Żochowskiego krąży nawet pewna anegdota. Kiedy ktoś przyjeżdżał do Rypina i pytał się, gdzie można dobrze zjeść, miejscowi odpowiadali, że właśnie u pana Żochowskiego. Podobno jego gospodyni miała obowiązek przygotowywania większej ilości posiłków, tak by dla nikogo nie zabrakło.

Groby obu zasłużonych rypinian pochodzą z końcówki lat 30. XX wieku, nie są więc w najlepszym stanie.

– Pomnik Kazimierza Gorczyńskiego jest duży i prosty w formie – wyjaśnia Andrzej Szalkowski. – Czarna granitowa płyta była oparta na konstrukcjach z cegły. Zachowując proporcje, usunięto cegły i zrobiono nowy cokół. Wszystko jest wykonane z płyt granitowych niezszlifowanych, tak by przypominały beton. Władysław Żochowski zmarł 7 września 1939 r.

Kazimierz Gorczyński (zm. 1.01.1938 r.). Niezwykle zasłużony działacz społeczno-gospodarczy i samorządowy. Wykształcenie zdobywał kolejno w Płocku, Warszawie, Petersburgu i Puławach. Okresowo mieszkał u zaprzyjaźnionej rodziny Koskowskich w Ruszkowie pod Rypinem. W 1904 r. wspólnie z Antonim Borzewskim, ziemianinem z Ugoszcza, założył Syndykat Rolniczy w Rypinie, zaopatrując okolicznych rolników w potrzebne im narzędzia, nasiona i nawozy dbał

Spotkanie 1 września

W związku z ukończeniem etapu rekonstrukcji dwóch nagrobków na cmentarzu parafialnym w Rypinie Fundacja Ziemia Dobrzyńska zaprasza na spotkanie, które odbędzie się 1 września o godzinie 17 w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Rypinie. W programie prezentacja Fundacji Ziemia Dobrzyńska, krótka pogadanka

o historii, symbolicznie cmentarzy w Rypinie, przedstawienie planów na dalszą działalność. Około 17.30 przemarsz na groby Kazimierza Gorczyńskiego i Władysława Żochowskiego, modlitwa za zmarłych, którą poprowadzi ks. prałat Tadeusz Zaborny, poświęcenie nagrobków i złożenie kwiatów. ■

W ciągu dwóch najbliższych dni 30 wolontariuszy zbierało pieniądze na odnawianie starych rypińskich nagrobków. Była to pierwsza flagowa akcja nowo powstałej Fundacji Ziemia Dobrzyńska. Organizacja działa zaledwie kilka miesięcy, a już ma się czym pochwalić. Podczas lutowej kwesty udało się zebrać ponad 4 tys. zł. Już można oglądać efekty całego przedsięwzięcia. W czwartek poświęcone zostaną dwa nagrobki, które udało się wyremontować za zebrane pieniądze. Pierwszy z nich to pomnik Kazimierza Gorczyńskiego, drugi zaś Władysława Żochowskiego.

– Obie te postacie są bardzo zasłużone dla miasta, Kazimierz Gorczyński był pierwszym starostą rypińskim, Władysław Żochowski – prezesem Banku Spółdzielczego i wielkim społecznikiem – mówi Andrzej Szalkowski z Fundacji Ziemia Dobrzyńska. – Obaj nie założyli rodzin, ale prowadzili bardzo otwarte domy. O domu pana Żochowskiego krąży nawet pewna anegdota. Kiedy ktoś przyjeżdżał do Rypina i pytał się, gdzie można dobrze zjeść, miejscowi odpowiadali, że właśnie u pana Żochowskiego. Podobno jego gospodyni miała obowiązek przygotowywania większej ilości posiłków, tak by dla nikogo nie zabrakło.

Groby obu zasłużonych rypinian pochodzą z końcówki lat 30. XX wieku, nie są więc w najlepszym stanie.

– Pomnik Kazimierza Gorczyńskiego jest duży i prosty w formie – wyjaśnia Andrzej Szalkowski. – Czarna granitowa płyta była oparta na konstrukcjach z cegły. Zachowując proporcje, usunięto cegły i zrobiono nowy cokół. Wszystko jest wykonane z płyt granitowych niezeszlifowanych, tak by przypominały beton. Władysław Żochowski zmarł 7 września 1939 r. Jego nagrobek był bardzo mały, przypominał grób dziecka, był wykonany z lastryka. Niestety, nie dało się go już wyremontować. Stara płyta została włożona do środka nowego nagrobka. Tak by, jeśli ktoś otworzy grób, mógł zobaczyć, jak płyta wyglądała w oryginale. Wszystkie prace odbywały się pod nadzorem pracowników z UMK. Chciałbym bardzo podziękować panu Romanowskiemu, którego firma wykonywała nagrobki. Zrobił to bardzo dobrze i „po kosztach”.

Poza odnowieniem dwóch nagrobków, trwa porządkowanie cmentarza.

– W tej chwili udało się nam uporządkować około 30 nagrobków. Od 16 do 18 września będzie trwał obóz konserwatorski, na który przyjadą wolontariusze z UMK. Czekamy także na ochotników z Rypina.

Kazimierz Gorczyński (zm. 1.01.1938 r.). Niezwykle zasłużony działacz społeczno-gospodarczy i samorządowy. Wykształcenie zdobywał kolejno w Płocku, Warszawie, Petersburgu i Puławach. Okresowo mieszkał u zaprzyjaźnionej rodziny Koskowskich w Ruszkowie pod Rypinem. W 1904 r. wspólnie z Antonim Borzewskim, ziemianinem z Ugoszcza, założył Syndykat Rolniczy w Rypinie, zaopatrując okolicznych rolników w potrzebne im narzędzia, nasłona i nawozy dbał o rozwój wsi. W latach 1907-1938 był dyrektorem tegoż syndykatu. Wspierał działalność kulturalną. Już w 1892 r. był wśród założycieli teatru miejskiego w Rypinie. Wspólnie z Władysławem Cholewińskim i Antonim Gosiewskim wspiera rozwój teatrów amatorskich w regionie w ramach Polskiej Macierzy Szkolnej. Działał w Rypińskiej Ochotniczej Straży Pożarnej, stając się nawet w latach 1908-1909 jej naczelnikiem. Od 1914 r. w kierownictwie Polskiej Organizacji Wojskowej. Od maja 1916 r. delegat rypiński na sejmik lipnowski. Od października tegoż roku członek Rady Miejskiej w Rypinie. Od listopada 1918 r. już w wolnej Polsce był członkiem Wydziału Wykonawczego, jednocześnie, bo od listopada 1918 r. do marca 1919 r., był pierwszym starostą rypińskim. W dobie zagrożenia bolszewickiego w czasie wojny 1920 r. od lipca był przewodniczącym Obywatelskiego Komitetu Obrony Państwa na powiat rypiński, organizując aprowizację, obronę cywilną i opiekę nad rodzinami żołnierzy, którzy poszli na front. Wielki autorytet powiatu rypińskiego, szanowany i poważany. Zmarł w Rypinie w wieku 77 lat, pochowany został przy bocznej lewej alei cmentarza. Grób jego zdobi nieprzeciętnej treści skromna w formie płyta nagrobna z czarnego polerowanego granitu.

Materiały potrzebne do przeprowadzenia konserwacji fundacja kupiła także ze zbiórki.

– Fundacja porozumiała się z wydziałem geodezji jednego z uni-

wersytetów. Za darmo zinventaryzują oni nasz cmentarz, w ramach pracy magisterskiej. Pozwoli to między innymi uregulować sprawy związane z nadzorem nad nagrobkami. Będziemy wie-

W związku z ukończeniem etapu rekonstrukcji dwóch nagrobków na cmentarzu parafialnym w Rypinie Fundacja Ziemia Dobrzyńska zaprasza na spotkanie, które odbędzie się 1 września o godzinie 17 w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Rypinie. W programie prezentacja Fundacji Ziemia Dobrzyńska, krótka pogadanka

o historii, symboliczne cmentarzy w Rypinie, przedstawienie planów na dalszą działalność. Około 17.30 przemarsz na groby Kazimierza Gorczyńskiego i Władysława Żochowskiego, modlitwa za zmarłych, którą poprowadzi ks. prałat Tadeusz Zaborny, poświęcenie nagrobków i złożenie kwiatów. ■

Władysław Żochowski (zm. 7.09.1939 r.) – działacz narodowy, społeczny i gospodarczy. Rypiński wieloletni notariusz. Działał w czasach wyborów 1919 r. w ramach Narodowego Komitetu Stronnictw Demokratycznych, kierował Związkiem Ludowo-Narodowym. W 1917 r. wybrany został na prezesa OSP w Rypinie. Współdziałał przy założeniu Banku Spółdzielczego w Rypinie, będąc także jego wieloletnim prezesem. W 1928 r. gościł Prezydenta RP profesora Ignacego Mościckiego. Mieszkanie jego w budynku Zgoda było miejscem wielu spotkań, zawsze otwartym dla ludzi poszukujących pomocy, porady. Mówiło się nawet, że w porze obiadu każdy, nawet obcy, mógł odwiedzić reagenta Żochowskiego i zawsze znalazła się porcja dla gościa. Miejsce jego pochówku pod skromnym nagrobkiem z lastryko.

dzieli między innymi, gdzie, w jakim sąsiedztwie, jak duże są dane pomniki. Koszty takiego przedsięwzięcia są ogromne. My będziemy mieli to za darmo.

Fundacja wciąż zbiera pieniądze na odnawianie cmentarza. Można je wpłacić na konto fundacji 02 2030 0045 1110 0000 0195 6850 z dopiskiem „Kocham Rypin”. ■

IS - ŹRÓDŁO FUNDACJA „ZIEMIA DOBRZYŃSKA”